

Strípky z minulosti ... „Co jste, hasiči, co jste dělali?“

část I.: Sbor dobrovolných hasičů v Bojanově za první Československé republiky (1918 -1938)

V létě (konkrétně na začátku července) čeká bojanovské dobrovolné hasiče velká událost, oslaví 120 let trvání sboru. Při té příležitosti se sluší připomenout, čím si zasloužili uznání a jak se aktivně zapojovali do života v obci. A že toho není málo...

Dle všeho byl Sbor dobrovolných hasičů v Bojanově založen 22. března 1892. Tehdy sbor tvořilo 32 členů. Za 590 zlatých byla zakoupena nová stříkačka, prodávajícím byl pan Smekal, jehož firma sídlila na pražském Smíchově. Prvním velitelem bojanovských hasičů se stal pan František Svoboda, toho času c.k. četnický strážmistr na odpočinku. Jeho náměstkem byl zvolen pan Josef Rulík, obchodník. Další funkce, tj. pokladník sboru a jednatel, zastávali pan Jan Mikan, řídící učitel a pan Jaroslav Bém, učitel.

V letech 1918 – 1938 zakokrhal červený kohout nad Bojanovem a okolím několikrát. V roce 1925 zasahovali bojanovští hasiči hned dvakrát. Poprvé 18. září. Toho dne ohlásila hasičská trubka nebezpečí kolem sedmé hodiny večerní. V Hodoníně hořela tři obytná stavení se stodolami a hospodářským náradím. O měsíc později, 28. října, se rozezněl poplach během přestávky mezi druhým a třetím dějstvím divadelního představení, hraného při příležitosti výročí samostatnosti našeho státu. „*Hasičský sbor okamžitě pohotově jel hasit zhoubný živel do nedaleké obce Kovářova, kde hořela dvě čísla stavení. Divadlo po půl hodinové přestávce dohráno.*“

V roce 1927 bojanovští hasiči zasahovali při dramaticky probíhajícím požáru v Liboměřicích. Na základě přečtení zápisu pana Tlapáka si můžete udělat obrázek sami. „*Dne 31 května o 11 ¾ hod. k půlnoci svolávala poplašným signálem hasičská trubka svoje členy k požáru. Hořelo v nedaleké osadě Liboměřicích. Vyhořelo 6 hospodářských usedlostí při velkém větru. Uhořeli koně, několik kusů hovězího dobytka, vepřici, slepice, hospodářské stroje a náradí. Mnozí byli rádi, že zachránili holé životy. Sjelo se 17 hasičských sborů, ale voda skorem žádná. Malý rybníček, který jest vprostřed osady, byl v brzku vyčerpán. To budiž i naší osadě výstrahou a jest na čase, by se postarala o pořádné zařízení vodovodu nebo nějakého rybníčku. Stát se, aby při velkém větru začalo hořet v naší osadě na náměstí, mohlo by celé lehnout popelem. Nedej Bože!*“

V roce 1928 získal sbor posilu v podobě nové motorové stříkačky. Její zkouška (10. září) proběhla za velké pozornosti veřejnosti. Vše vypuklo v 14:00, kdy se průvod doprovázený živou hudbou vydal od zbrojnice na městečko. Zde shromážděné uvítal tehdejší starosta sboru pan Jindřich Beran. Poté předal slovo hasičskému vzdělavateli panu Starému. Jeho přednáška byla dle slov kronikáře vyslechnuta „*s velkým zájmem a odměněna dlouhotrvajícím potleskem.*“ Nato se rozezněla trubka. Cvičný poplach dopadl na výbornou. Nový stroj se osvědčil. Hasiči i publikum oslavili úspěch taneční zábavou – tzv. věnečkem.

Výše zmíněný Jindřich Beran byl člověkem všestranným a velice činným. Za války si prošel jako legionář ruskou frontou, zde byl zajat, ale šťastně se vrátil do vlasti. Pokud byste onehdy zatoužili pana Berana navštívit, museli byste zaklepat u dveří domu čp. 40, zde měli Beranovi své hospodářství. V roce 1925 je v kronice poprvé zmiňován jako obecní starosta. Kromě funkce velitele hasičů zastával i funkci předsedy rybářského spolku. Dále byl členem představenstva bojanovské kempeličky. Zemřel v roce 1938 v pouhých 53 letech. Poslední rozloučení s ním bylo dle pana Tlapáka velkolepé. Pohřbu se zúčastnila čestná vojenská rota pluku železničářů z Pardubic, vojenská úplná

hudba pěšího pluku z Hradce Králové, domácí úplná kapela, legionáři, 5 sborů hasičů s praporem, místní Sokol v krojích, obecní a místní zastupitelstva, místní školní rada, členové kampeličky, členové rybářského spolku a velká řada místních obyvatel i lidí z blízkého a dalekého okolí.

Bojanovští hasiči patřili i mezi hybatele kulturního života v obci. Jejich zábavy a plesy bývaly povětšinou hojně navštěvovány. V únoru 1930 uspořádal sbor maškarní průvod, jehož se zúčastnilo 25 osob v pestrých kostýmech. Díky pěknému počasí a vlídnému přijetí spoluobčany se maškara nad očekávání vyvedla.

Nebáli se ani nazkoušení divadelních her. Osobně mě zaujal název hry, kterou dle slov pamětníků umně předvedli v roce 1933. Jmenovala se Tereziňští katané a pojednávala o době, kdy byl český národ utlačován Rakušany (vláda Habsburků). Jak příznačné. Tuto hru sehráli ve stejném roce, kdy se k moci v Německu dostal Rakušan Adolf Hitler. Tehdy ještě zdaleka nemohl nikdo tušit, že obrat „terezíňští kati“ dostane v budoucnu mnohem děsivější a obludnější rozměr.

„Dne 6. března Sbor dobrovolných hasičů se všemi místními korporacemi uspořádal na počest 85. narozenin pana presidenta republiky T. G. Masaryka slavnost za účasti Sboru dobrovolných hasičů z blízké obce Bezděkova. Průvod s lampiony, nesenými školní mládeží, odebral se z náměstí o 7. hod. večer na hřiště u velkého mostu u Bezděkova k pálení ohně. Průvod byl imposantní. Prvním řečníkem při zapálení hranice byl pan Josef Beran, velitel sboru, druhým pan Otto Slavík, odborný učitel měšťanské školy. Oba řečníci velice pěkně ve svých řečích ocenili zásluhy pana presidenta o naší samostatnost a republiku. Po skončení celým shromážděním zazpívány národní hymny.“

11. července 1937 se v Bojanově konala velkolepá slavnost, jež měla připomenout, že uběhlo již 20 let od památné bitvy u Zborova, v níž se prokázaly kvality československých legionářů. Oslavu zorganizovali bojanovští sokolové ve spolupráci s hasiči, legionáři a dalšími místními korporacemi. Vše vypuklo ve dvě hodiny odpoledne. V Bezděkově se průvod seřadil a odtud se vydal na náměstí (na městečko). Bojanovští hasiči se v průvodu zařadili za legionáře, četnictvo a starosty. Na náměstí byla slavnost zahájena dvouminutovým tichem k uctění padlých. Celý pietní akt měl být zakončen efektním hodem kytice z letadla k jejich památníku. Nicméně, jak konstatoval pan Tlapák, obecnstvo se ničeho takového nedočkalo, protože letadlo zkrátka nepřiletělo. Zde zřejmě zažili organizátoři horší chvílky. Nicméně i přes tento drobný přešlap se akce nadmíru povedla a bylo na ní vzpomínáno ještě dlouho.

Stojící zleva:

Slavík František
Slanina Jan
Kubíček Josef (Dvořáček)
Kábele František
Trávníčka Josef (Jirásek)

Klečící zleva:

Stehno Jaroslav
Nežádal Petr
Štefec Stanislav
Rulík Josef

Jména mužů na fotografii byla vypsána z hasičské kroniky – u dvou z nich si zřejmě nebyli pamětníci jistí (viz příjmení v závorce)

Děkuji za pomoc Darje Michálkové!